

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinánd #22.

(József főherceg-ut.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 840 Lej.

Fél évre ... 420 Lej.

Negyve évre ... 210 Lej.

Havonta ... 70 Lej.

Hirdetés díjazás szerint.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Már megint az „irredentizmus“?

Megszoktuk már. A bucuresti napisajtó állandóan sorakoztat fel vádakat a magyarság és annak sajtója ellen. Vádakat, amire nézve még erőfeszítéssel sem tudnak dokumentumokat produkálni. Az érvényeinket hibák gyanánt röjják fel és kulturánk ápolásában irredentizmust neszelnék. Eleinte bosszankodtunk ezeken a rágalmonkon, csipkelődéseken és szándékos célzatu gáncsvetésekben, — most már napirendre térünk felettük. Megszoktuk. Különösen, amióta tudjuk, hogy a dolgozni, konszolidálódni akaró román közvélemény mellettünk van. Az a román közvélemény, amely átérzi és megérti a magyar újságok kulturmissziójának szükséges voltát és a kisszámú uszító lapok vádaskodását mindig a kellő értékre szállítja le.

Utalhatnánk a vádak visszaütésével egyidejűleg azokra a magyar nemzetiségű katonákra, a kik ezrével szolgálnak a román hadseregben, mint annak egyik gerinces része: hiven és becsülettel. A magyar vasutasokra, akikről miniszterek és uralkodók nyilatkoztak mindenkor a legnagyobb elismeréssel, a magyar bírakra, a kiknek lelkiismeretessége és törvénytudása elismert és méltányolt tény. Felesleges volna azonban mindezeket a magyar öntudatunk védelmére felsorakoztatni, csak azért, mert az egyik aradi román nyelvű organum újabb vádat emel ellenünk. Azt állítja rólunk, hogy mi az irredentizmus tendenciájával félrevertük a harangokat és azt irtuk, hogy megsérültek a lebontás alatt levő szobrok.

Szükségtelennek tartjuk ugyan ezzel a lappal polemizálni, de saját reputációnk érdekében megírjuk, hogy ezt mi nem irtuk, nem írhatuk, mert nem szoktunk valótlanosságokat írni. Sőt kritizáltuk egyik brüssói lap ilyen tárgyú cikkét és elsősorban adtuk hírül a vizsgálat eredményét, hogy a szobrok a lebontás alatt nem sérültek meg. Valószínűnek tartjuk, hogy a lap cikkírója sem magyarul, sem pedig románul nem tud. Mert, ha szabatosan lefordította volna cikkünket, úgy meggyőződhetett volna cikkei állításainak ellenkezőjéről. Csak azért reflektáltunk irazunk és ártatlanságunk tudatában erre az újabb tendenciózus támadásra, mert szándékosságot látunk benne ellenünk és magyarságunk ellen és hozzátartozandóságot ahhoz a bucuresti-i lapkocernhez, mely Romániában egyik legfőbb ellensége a népek testvéries konszolidációjának.

Hajszá az állampolgárság után. — Tiltakozom a 23. pont ellen. — A petróleumforrások tüzeit ágyukkal lokalizálják. — Vérébosszu három országon át. — Károlyi Mihály — a koldusgróf. — Egy angol lap fantasztikus cikke. — Vérfürdő Jugoszláviában. — Az aradi „majompör“. — Házasság a grófi címért. — Tilos a hipnózis és a szuggeszció.

Nemzetközi konferencia a biztonsági paktumról.

Párisból táviratozzák: A „Journal“ arról értesül, hogy az angol kormány egyelőre lemond róla, hogy nemzetközi konferenciát hívjon össze a biztonsági paktum kérdésében. Anglia hajlandó hozzájárulni a francia állásponthoz a döntőbírótság kérdésében is, azonban ragaszkodik hozzá, hogy az alkalmazandó szankciókat mindig előzze meg a Népszövetség döntése. Az „Air Nouvelle“ arról értesül, hogy a biztonság kérdésében Anglia és Franciaország között valószínű üzleti alkudozás folyik. Az angol engedmények fejében a franciák cserében Ázsiában tesznek engedményeket.

Georgescu prefektus felhívása a falu népéhez.

„Adjatok fölöslegeitekből az iskolák felépítésére“.

(Saját tudósítónktól.) Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, Aradvármegye és Arad város prefektusa. — mint ismeretes — iskolaépítési akciót indított, melynek az a célja, hogy mindazokban a községekben, ahol eddig iskola nem volt, vagy nem elegendők az eddigi iskolaépületek, új iskolákat építsenek. Ötvenkét új iskolát szándékoznak a megyében építeni és ezek érdekében felhívással fordul a falu népéhez. A prefektus felhívásának elején meleg szavakkal emlékezik meg a minden áldozatra kész nép érdemeiről, majd a következőket mondja:

— Adjatok fölöslegeitekből az iskolák felépítésére, holdanként 5 kg. búzát, árpát, zabot, vagy tengerit és az Isten megsegít benneteket. Adományotok kellőképpen feleljen meg annak az isteni adománynak, melyet ebben az évben élveztek. E felhívásomat a vármegye minden földművelőjéhez intézem, bármely nemzethez, vagy valláshoz is tartozzék. Ismerem mindazok nagy és megértő lelkét, akik nem tesznek különbséget közte, hogy születésére román-e valaki, vagy pedig más nemzetiségű, amikor arról van szó, hogy hozzájáruljanak nemzeti megerősödésünkhöz. Kérem a falusi irástudókat, a papokat, tanítókat és mindazokat, akik az iskolák felépítésénél segítettek, tolmácsolják a népnek, kiváltkép az irástudatlanoknak a jelen fel-

hívás értelmét és jelentőségét, buzdítsák őket, hogy jó szívetel adják meg az öt kilogramm búzát, árpát, zabot s annak idején a kukoricát minden megművelt hold föld után. Igyekezzenek bebizonyítani, hogy milyen szép és hazafias cselekedetet követ el mindenki, aki ezt a kis részt ajándékozza az 52 iskola felépítésének céljaira, amelyek alapjait most tesszik le és amelyek építési költségei tíz milliót fognak kitenni. Buzdítsák kitartással minden nap, kivált most a cséplés idején, hogy mindenki siessen a maga búza, zab, árpa mércéjével, vagy azzal, amit adni akar, a község házára és kérjen átvételi elismervényt. A községi előjáróságok és kivált a jegyzők, igyekezzenek megismertetni jelen felhívásunkat a község lakóival és a legszelebb körben hirdessék ezt, függesszék ki a község házában, az iskola épületén és mindazokon a helyeken, ahol a nép össze szokott gyűlni, nemkülönben dobszóval és az emberek előtt előszóval való felolvasás útján. A jegyzők névjegyzékeket állítsanak össze mindazokról, akik adtak és hogy mennyit adtak s azután terjesszék be a prefektusnak, hogy az érdemes adakozók nevei közzététessenek az újságokban és a vármegyegye hivatalos lapjában. A főszógabírók igyekezzenek, hogy ez a felhívás minél hamarabb a község tudomására hozassék.

Osztozkodás a határon.

Budapest. A román—magyar bizottság megosztotta a csanádme gyei Apátfalva község vagyonát. Az új határvonal ugyanis kettészeli a községet. Fele román terület, a másik fele magyar közigazgatás alatt áll. A bizottság a legközelebb fog dönteni az ugyancsak kettészakított Kevermes, Nagyiratos, Nagyvarjas, Kürtös, Battonya és Nagyszentmiklós községek vagyona felett.

Letörrik

a piaci drágaságot.

A rendőrség erélyes kézzel teremt rendet a piacon.

(Saját tudósítónktól.) Arad város tanácsának átirata alapján Liceanu rendőrinspektor megkezdte a legszigorúbb ellenőrzéseket az aradi piacokon. Köztudomásu, hogy az aradi piaci drágaságot elsősorban a kofák úgynevezett elő vásárlása okozza, mert a termelőkötől hajnalban összevásárolják az élelmicikkeket. A város ennek megakadályozására rendeletet adott ki, azonban a rendeletet a kofák mindig kijátszották. Liceanu rendőrprefektus közgeivel napok óta a legszigorúbb ellenőrzést gyakorolja. A vámoknál rendőröközgek állanak és megakadályozzák a kofák elővásárlását a termelőkötől, akik hajnalban jönnek be az aradi piacokra, ugyancsak ellenőrzik a külvárosi vendéglők udvarát, ahol a termelők kocsirakományukkal meg szállnak. Az inspektor felszólítja a közönséget, hogyha bármilyen visszaélést tapasztal az élelmiszer piacon, vagy észreveszi, hogy a kofák eladás céljából összevásárolják az élelmicikkeket, azonnal jelentsék a legközelebbi rendőrőrszemnél. A rendőrnek kötelessége a visszaélésen ért élelmiszer árusítót letartóztatni. Ha ezt nem tenné, úgy fel kell írni a rendőr számát és feljelenteni a központi rendőrségen.

Terjed a petrolumkutat tüze.

Újabb bucuresti távirat jelenti: A moreni-i szondatüz tovább tart. Ma számos katonai csapat érkezett a veszélyeztetett területre, hogy az oltási munkálatokban segítkezzenek. Több ágyuból állandóan homokot lönek az égő szondákra, mert csak így lehetséges a tüzet lokalizálni. Számos szondán kívül porrá égett hét ház is, amelyek közvetlenül a szondák közelében voltak. A lángok tegnap éjjel pirosra festették az égboltozatot, amelyet még Brassóból is jól lehetett látni.

Hajsza az állampolgárság után.

Egy kereskedősegéd kálváriája a két országban. — Akit Romániából és Jugoszláviából is kiutasítanak. — Határátlépési eljárás szabályszerű iratok dacára.

(Saját tudósításoktól.) Ha valaki a történetírók megírják majd a háború utáni idők történetét, egy külön fejezetet kell majd ihogy szenteljenek az állampolgársági mezériáknak. Minden ember legfontosabb okmányja az a papirus, amivel valamely országhoz való hozzátartozását tudja igazolni. Boldog békeidőben a legsimábban ment ennek az okmányoknak a megszerzése, egyszerű szóbeli vagy írásbeli ítérek alapján megkaphatta bárki az illetékes hatóságoknál. A háború nyomáiban keletkezett új országhatárok azonban felforgatták az állampolgárságok régi rendjét és ma nagy nehézségekbe ütköznek olyan állampolgársági igazoló okmányt is megszerezni, ahol és akinek az állampolgárság nem is vitás.

Vannak azután vitás állampolgárságok is. Például, ha az állampolgárság igazolásához szükséges okmányok közül csak egy is hiányzik, az állampolgárság máris vitás. Ezek azután valóságos kálváriát járnak, míg valamilyen utonmódon mégis hozzájutnak az állampolgárságuk elismeréséhez. Még furcsább, sőt egyenesen kétségbeesztő azoknak a helyzete, akik az új államajánlatok következtében önhittájakon kívül elvesztették az állampolgárságukat, vagy lemondottak róla, de nem kértek új állampolgárságot, vagy pedig optáltak az új imperium alatt más ország javára, de ott nem vették ezt tudomásul. Mert ilyen esetek is vannak, amint azt az alább következő példa is bizonyítja:

Grün Emil jászberényi születésű és illetőségű kereskedősegédet a háború vége Szabadkán érte. Mikor az SHS. királyságban az állampolgársági kérdést rendezték, Grün Emil — aki akkor már kilenc éve volt szabadkai lakos és adózott polgár — kérvényezte a jugoszláv állampolgárságot. Dacára annak, hogy Grün Emil bitetlen és feddhetlen előéletű, valamennyi alantas hatóság pártól fog terjesztette fel a kérvényt, a szerb belügyminiszter visszautasította Grün Emil állampolgársági kérelmét. A közigazgatási hatóságok erre felszólították Grönt, hogy záros határidőn belül hagyja el Jugoszláviát. Grün arra való tekintettel, hogy megóvja az állampolgársági kérvényének elutasítását, a felebbezés elintézéséig és fontos magánügyei rendezése céljából kérte, hogy ideiglenesen Szabadkán maradjon, mire ezt egy kaptá csak meg, hogy rendőri felügyelet alá helyezték, napjában kétszer kellett jelentkeznie és nem távozhatott el a városból.

Mindezek dacára néhány nap múlva — anélkül, hogy a felebbezésnek sorsa eldőlne volna — Szabadka város közigazgatási ügyosztálya végzést kézbesített Grünnek, amelyben elrendelték huszonnégy óra alatt az országból való kitoloncolását.

Grün fűhöz-fához futkosott, hogy legalább azt elérje, hogy ne Magyarországra dobják át, ahol már senkije sem volt, hanem Romániába, miután felesége újszent

annai születésű, apósáék ott illetékesek és ezen a címen neméte, hogy megfogja kapni a román állampolgárságot. Grönt kívánságához képest tévleg el is szállították Zombolyára, ahol a határorség nagy környégre át is vette feleségével és két esztendőös kisfiával együtt. Dacára annak, hogy szabályszerű okmányok kíséretében adták át a jugoszláv hatóságok, Grün Emil és felesége ellen jogtalan határátlépési eljárás indult meg, a nagyszabéri határorség azonban az enyhítő körülmények figyelembe vételével felmentő ítéletet hozott. Grün Emil családjával a felmentő ítélet után abban a házban telepedett le Újszentannán, hogy kérvényezze

most már minden további vexatúra nélkül megfogja kapni a román állampolgárságot. A sorstűzött kereskedősegéd azonban csabodott. Kérését a napokban utasította el a román belügyminiszter azzal, hogy nem helytálló az az indokolása Grünnek, hogy ő román nőt vett el feleségül, ami jogcím a számára a román állampolgárság elismerésére. A miniszter indokolásában kimondja, hogy Grün házassága feleségével, született Oesterreicher Piroskával még a román impérium előtti történet és az asszony — ha igényt tarthatna is az állampolgárságra, a házassága révén elvesztette azt — és a törvény eme paragrafusán különben is csak a román nemzetiségű nőkkel kötött házasságokra vonatkozik.

Most Grün Emil családjával együtt a napokban mégis áteszik Magyarországra, dacára, hogy már ott is elvesztette állampolgárságait.

Ágyukkal lokalizálják a petroleumforrások tüzeit.

(Bacuresti, július 28.) A petroleum mezőknél újabb tűz ütött ki, amely urányaiban felülmúlja az utóbbi husz évben keletkezett tüzek pusztításait. Ez alkalommal a Románia America petroleum vállalat Morinában levő szondái gyújtották ki és a tűz negyven méter magasságban, háromszáz négyzet méternyi területen fojtó tüstet lánkol. A mentési munkálatokat rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy a szondák nagyon közel van

nak egymáshoz és emiatt az a veszély fenyeget, hogy a többi szondákra is átterjed a tűz. A hatóságok engedélyt kértek a hadügyminiszteriumtól, hogy ágyukkal rombolhassák le a szondák vas elkatrészeit. A miniszteri jóváhagyás alapján hamarosan egy tüzérség jelent meg a tűz színterén és megkezdte a szondák bombázását. A kár már eddig meghaladja a harminc millió leit.

Vérbosszu három országon át.

Ehenhalt a „perpetuum mobile” feltalálója. — Miért halt meg Budapest egyik legérdekesebb figurája? — Betörőből főorvos és később — államügyész. — A feltestvér kétezer holdas öröksége.

(Budapest, július 28.) Furcsa bosszu áldozata lett egy nemrégiben még jómódu bolgár kereskedő. Kilenc hónappal ezelőtt történt, hogy egy megagyott hullát találtak felakasztva a Népliget egy hóval lepett fáján. Megállapítást nyert, hogy az ügyilkos Zádorszky József 62 éves koldus, aki nek holttestét felboncolás után eltemették és Zádorszky tragédiája is belekerült néhány sorban a rendőri krónikákba. Az ügyilkosság után tíz nappal vastag pecsétos levél érkezett az „ügyilkos feladásában” a Szófia mellett levő Gyrgorevo nevű városkába, Tribics Szaniszló kereskedőhöz. A levél furcsa bonyodalmak okozója lett, aminek megértéséhez el kell mondanunk Zádorszky tragédiáját.

Zádorszky Julianna, Zádorszky édesanyja évtizedekkel ezelőtt cselédnek került el Bulgáriába egy dúsgazdag földbirtokoshoz. Ott dolgozott a hatalmas birtokon, a mikor egy nap rávirradt a szegény, lányok szomorú szerencséje: a földesur magával vitte a földesúrtól a kastélyba, kiöltöztette és azután 500 holdas birtokot adott neki. Viszonyt kezdett a szép magyar lánnyal és a viszonyból egy fia született, Zádorszky Julianna a földbirtokosnál eltöltött idő alatt még 2000 holdat szerzett és amikor a földesur megnősült, akkor hatalmas összegért megvette tőle ezt a birtokot, s most már mint gazdag magánzóno hagyta el Bul

gáriát. Magyarországi rokonai azonban nem akartak tudni vagyona dacára sem Juliannáról, aki kisfiával együtt Budapestre költözött és amikor ez husz éves lett, az anya önkézzel vetett véget életének. Hátrahagyott leveleiben megírta, hogy azért lett ügyilkos, mert nem bírta volna elviselni fia megvételét és azért, hogy fia előbb jussan a vagyon birtokába. A fiú nagyon kesültotta anyja halála. Beteg lett és betegségéből való felépülése után az örökség felét visszaküldte anyja megrontójának, a többi pedig magának tartotta meg azzal, hogy bosszut áll vagy apján, vagy annak hozzátartozóin. Két tervet dolgozott ki. Az egyik szerint vagy apján, esetleg hozzátartozóin áll bosszut, a másik szerint pedig líres és elfogadott emberré lesz, s ezzel ellensúlyozza apja halálát. Zádorszky Józsefet az anyja nem taníttatta és nem nevelte. Megtanult írni-olvasni, drága pénzén pár száz könyvet vásárolt magának, füzetes regényeket, rém történeteket, utleírásokat, klasszikus regényeket, filozófiai, irodalomtörténeti és művészeti kézikönyveket. Zádorszky két esztendőig nem mozdult ki otthonából, folyton olvasott és amikor megelégte a tudásszerzést, egész könyvtárát elajándékozta. Ettől kezdve a külvárosi korcsmák állandó vendége lett. Éveken át mecenása volt a korcsmák törzspub

likumának, amely szívesen hallgatta az ingyen bor fejében Zádorszky sérelmeit és terveit. De Zádorszky valóságos jogtanácsosa volt a szegény népnek, ő írta cifrázott írással, tudálékos szavakkal ügyes-bajos dolgokban a kérvényeket és folyamodványokat.

Egyszerre aztán kiharadt a korcsmából. Több mint egy évig nem látták, amikor két munkakosztimben, sapkával a fején jelent meg ismét. Kijelentette akkor, hogy feltalálta a perpetuum mobilet, amely híressé fogja tenni a nevét. Egész vagyont ölt bele a gépébe, amelyet annyira féltett, hogy a gép mellett aludt és egy pillanatra sem távozott. A várt eredmények azonban elmaradtak és ekkor jelent meg a láthatáron Milics Brankó, a hírhedt nemzetközi szélhámos, aki most tartóztattak le Szabadkán. Ez a tanulatlan, de kitűnő megjelenésű és végtelenül ravasz szélhámos volt vámtiszt, körorvos, sőt a háború alatt a Zita-hadikórház főorvosa is anélkül, hogy erre rájöttek volna. Most Jugoszláviába tette át székhelyét és Zombolyán kinevezték államügyésznek. Itt is csak ugy veszett rajta Milics Brankó, hogy az államügyész hivatal tisztas lép le alatt betörésekben is résztvett és rajtakapták. Most letartóztatták, de az órei közül megszökött. Ezzel az emberrel került össze Zádorszky, aki azután azt ajánlotta a bosszut lühögő embornak, hogy vesszedelmes bacillusokkal pusztítsák el apját és családját. Milics Brankó a szó szoros értelmében teljesen kiforgatta mindentől Zádorszkyt és megszökött.

Zádorszky kokus lett. Szemérmes koldus volt, ha kapott valamit, elfogadta és addig nem kéreggetett újra, míg az összekoldult kenyér tartott. Most már féltés véreit kutatta, hogy azokon álljon bosszut. Kilenc hónappal ezelőtt levelet kapott Zádorszky. Aznap összegyűjtötte a koldulásból származó pénzt és elment a korcsmába ahol jól berugott. Este pedig felakasztotta magát a Népligetben... Halála előtt adta fel a levelet Tribics Szaniszlónak, aki nek azt írta, hogy miután féltésvérek, rátestálta a vagyonát. A levél mellé térkép is volt mellékelve, ahol a nagyértékű ékszerek el vannak rejtve a népligeti vasúti töltés mellett. Tribics Szaniszló ugyan megállapította, hogy Zádorszkynek nem lehet féltésvére, mert minden körülménye ez ellen szólt, de eladta potompénzen egész vagyonát és Budapestre utazott. Kanadába akart azután menni Budapestről és egy segítő társat is vitt magával. Most jött Budapestre és első dolga volt felkutatni az ékszereket. Percek alatt meg is találták az ékszereket tartalmazó rozsdás pléhskatulyát. A skatulyában láncok, kövek és gyűrűk csörögtek. Tribics hirtelen hónal alá kapta a skatulyát és futásnak eredt. Társa utána és már majdnem késelésre került a sor, amikor megzavarta őket egy rendőrelengedtek egymást és reggel akartak osztozni. Reggel mind ketten ámulva néztek a pléhskatulyára, amely csupa réz és üveg-holmit tartalmazott. Tribics Szaniszló és társa azonnal visszautaztak Bulgáriába, ahol Tribics törvényi a fejét, hogy hogyan szerezheti vissza potom pénzén eladott vagyonát.

Tiltakozom a 23-ik pont ellen.

Az aradi strandfürdő-rendelet 23. pontja értelmében nem szabad a büffében étkezéshez ülni fürdődresszben, csak abban az esetben, ha a fürdőző úgy van beburkolva a lepedőbe, hogy legfeljebb az étkezéshez szükséges kezei vannak szabadon.

Ma délután pontosan három órákor, amikor a júliusi nap olyan édes-melegen sütött, végrehajtották ezt a rendeletet. Rendőr jött be a büffébe, szakértően végigmustrálta a kiflit evő és sört ivó nőket és amint felfedezett egyet, akinek a keze szemérem-sértően kandikáltak ki a fürdődresszből, tehát olyant, aki sértette a szemérmét és az erkölcsöt, kivette a büfféből. Még csak azt sem engedte, hogy leharapja kiflijének a végét. Ugy üzte ki a nőket a büfféből, mint az arkangyal Évát a paradicsomból. A rendőr kissé megpördintette a hajszát és úgy hirtelen eszébe jutott, hogy milyen fontos dolgot bízta rá, mert máshol, Nyugaton az erkölcsről és szemérméről tudós tanár bácsik könyvtárakat írnak össze és mégsem tudják ma sem, hogy mi is az az erkölcs, vagy erkölcstelenség, Aradon ellenben rábizzák ennek az eldöntését Közrendőr Jánosra, ki viszont nem ír könyvtárakat, hanem szépen végrehajtja a rendeletet, illetve annak a 23. pontját.

Belátom magam is, hogy nagy szükség van erkölcsre ebben az Istentől elrugaskodott mai világban, mert a fehérhúsu asszonyok könnyen bűnbe kergetik a férfiakat, bár az is igaz, hogy még nem akadt férfi, aki tiltakozott volna ilyen bűnbeesés ellen. De már azt igazán nem értem, hogy mi erkölcstelenség van abban, ha a szomszagtól eltikkadt szegény strandoló nő betéved a büffébe és ott megiszik egy pohár felemelő áru sört. Miért is nem mellékelnek a strandfürdő-rendelethez végrehajtási utasítást, mely világosan megmagyarázná, hogy hol, mikor, milyen módon s mértékben sértődik meg az az annyira kényes szemérem, ha valaki csendesen leül egy asztalhoz és felhajtja a pohár sört és leharapja a kifli végét? A büffében a fürdőkosztümös nő csak ül. Ül nyugodtan és konzumál. Az átkos férfinemnek még csak ujjal sem szabad hozzányulni. Amint azonban kiteszi a lábát a büfféből, már egészen nyugodtan bekarcolhat a fürdőruhás, tehát félig meztelen nő a fürdőruhás és ugyancsak félig meztelen férfibe. A rendőr hiába áll mellette, nem hajthatja végre a 23. pontot, mert az nem intézkedik ilyen büffén kívüli „meztelenségi” karolásokról. A rendőr még csak a bajszát sem pödörheti, mert ez már nem erkölcstelenség. Legálább is hivatalosan és fürdőszabályzatilag nem az. Csak a büffében a sörvás erkölcstelenség. Viszont az ellen sem szólhat a rendőr semmit, ha a melegtől elbágyadt strandolók leheverednek a fübe és ott a férfi fejét a meztelen nő testére, ölébe, combjára, vagy karjára hajtja, amint az ilyesmit nap-nap után látni lehet. Csak a büffében a mozdulatlan

ülés az erkölcstelenség. Az uszodában együtt uszni a nővel, esetleg megfogni annak a karját, vagy a lábát, meg bujósckát és fogócskát játszani, szintén nem erkölcstelenség, vagy szemérmétlenség. Közös kabijban öltözködni férfinak és nőnek, szintén nem erkölcstelenség. Semmi sem erkölcstelenség Aradon, csak bemenni a büffébe és ott sört, bort málnaszörpöt inni. Ez az igazi erkölcstelenség. Ezt a rettenetes veszedelmet, ezt a csunya rákfennét fogja leoperálni az emberiség testéről a 23. pont.

Ezennel ünnepélyesen tiltakozom a 23. pont ellen és kívánom, hogy annak megszerkesztőjét tün tessen ki az „Erény díj” lovagkeresztjével. Megérdemli. Sőt ajánlom, hogy kérjen szabadalmára találmányt és terjessze ki áldásos tevékenységét Osztonde, Lidó, Abbázia, Balaton és más fürdőkre is. Sőt elmehet Afrikába is nyakig felöltöztetni a meztelen négereket. Elmehet mindenhová, csak Aradon ne működjék. És vigye magával a 23. pontot is...

Károly Sándor.

Küszöbön a marokkói béke.

Franciaország nem tárgyalhat Abd el Krimmel mint egyenlő ellenféllel. — Francia közlés szerint már tárgyalnak a hadakozó felek.

(Páris, július 28.) Petain tábornagy, a marokkói francia csapatok főparancsnoka ma találkozott Ceutában Primo de Rivera spanyol diktátorral és innen Tetuanda utaznak, hogy megbeszéljék a francia-spanyol együttműködést. A francia sajtó felbuzdulva a Taza körül aratott kisebb sikereken, most már teljes megadást követel Abd el Krimtól. Hírek szerint a francia sikerek a rifkabilokat demoralizálták. A *Petit Parisien* szerint azonban egyelőre még messze van az a pillanat, mikor Abd el Krim megadja magát. A félhivatalos cáfolatok ellenére is a lapok arról értesülnek, hogy Abd el Krimmel megkezdődtek a nem hivatalos béketárgyalások. A londoni *Ti-*

mes jelentése szerint Abd el Krim lépése nem egyéb egyszerű kísérletnél és ha a tárgyalások nem is vezetnek eredményre, mégis sikernek számíthatók. Franciaországban az a felfogás alakult ki, hogy Franciaország nem tárgyalhat Abd el Krimmel, mint egyenlő ellenféllel és a rifkabil vezér nem állíthat fel feltételeket, hanem egyszerűen elfogadhatja, vagy visszautasíthatja a franciák feltételeit. A lapok szerint a francia kormány feltételei ennek dacára nagylelkűek lesznek. Abd el Krim azonban tovább folytatja propagandáját az északafrikai törzsek között. A felkelő vezér egyik agitátora közeli rokona az egyiptomi királynak.

Vérfürdő Jugoszláviában.

Bestiális módon legyilkoltak egy négytagú családot.

(Belgrád, 1925. július 28.) Bestiális kegyetlenséggel végrehajtott rablógyilkosság történt a jugoszláviai Sztaranova községben. Az elmult szombaton éjjel négy, baltával felfegyverzett álarcos egyén hatolt be a község legtekintélyesebb kereskedőjének, *Dimitrijevic* Kosztának a lakásába, ahol a kereskedőn kívül még öreg felesége, tanár fia, ennek felesége és két éves unokája aludtak. A banditák váratlanul lepték meg a szerencsétleneket, akiket a kis gyermekén kívül a legkegyetlenebb módon lemészároltak. A borzalmas büntényt másnap reggel fedezték fel, mikor a járóelőknek feltűnt, hogy az előkelő kereskedő házában kapuja nyitva áll és a szobából nyöszörgő gyermek sírás hallatszik. Behatoltak a lakásba, ahol hatalmas vértócsában, a fel-tört Wertheim-szekrénye közelében feküdt a kereskedő borzalmasan összevagdalt hullája. A síró gyermek a másik szobában volt, ahol *Dimitrijevic* Dimitrij gimnáziumi tanár hullája a földön hevert, felesége az ágyban feküdt, az öregasszonyt pedig valószínűleg menekülés közben az ablak alatt érte a halálos baltacsapás.

A büntényről azonnal jelentést tettek a kragujeváci rendőrségnek, ahonnan széles nyomozás indult meg a rablógyilkosok kézrekerítésére. A rendőrség rövidesen le is tartóztatott két gyanús személyt, névszerint *Milovanovic*

Illés zenészt és *Markovic* Tihomir cipészlegényt, akik kihallgatásuk alkalmával beismerő vallomást tettek. A rablógyilkosságot előre kitervezett módon, hajnali három órákor követték el. Ovatosan behatoltak a jómódu kereskedő házába, csak a hálószoba ajtajánál okoztak valami kis zajt, mire odabent felébredtek és amikor megpillantották a baltás betörőket, a kereskedő kivételével mind a másik szobába rohantak. Az elvetemült gyilkosok előbb egy baltacsapással az öreg kereskedőt ütötték le, aztán a tanárral és feleségével végeztek. A gyilkosság után feltörték a pénzszekrényt és amikor a rablott számmánnyal menekülni készültek, az egyik benyilóban megpillantották az öregasszonyt is, akitől előbb aranyat kértek. Az öregasszony a félelemtől elájult, mire a vérszomjas gonosztevők őt is agyonütötték. Csak a két éves kislánya, a kereskedő unokája maradt éleiben, aki a harmadik szobáig tudott menekülni és ott az ágy alá bujt. A gyilkosokat a rendőrség éppen akkor tartóztatta le, mikor egy csapszékben a rablott holmin osztoztak. *Milovanovic* a rendőrség láttára szökést kísérelt meg de őt is elfogták. Mindketten több betörést és gyilkosságot követtek már el. Letartóztatásuk után a belgrádi rendőrigazgatóság fogdájába szállították őket, ahol megkezdik részletes kihallgatásukat.

Képviselő és tanácselnök afférje.

A pesti Rupert—Schadl incidens folytatása.

Budapestről jelentik: Emlékezetes még, hogy a Rupert—Schadl incidens következményeképpen az Ügyvédi Kamara tiltakozó akciójával egyidejűleg a törvényszék elnöke fegyelmi följelentést tett Rupert ellen a Kamara ügyészenél, az incidens után előterjesztett bíróküldési kérelmében használt kifejezések miatt. Rupert ugyanis azt mondta a kérelem indokolásában, hogy a forradalmi törvényszék előtt nagyobb biztonságban érezte magát, mint most, Schadl tanácselnök előtt és még több súlyos kifejezést használt.

A Kamara ügyésze, dr. Grünhut Armin, nyilatkozattételre szólította fel Rupertet, aki nyilatkozatában kifejezéseit Schadlnak szerinte törvénysértő magatartásával indokolta meg. A Kamara ügyésze a napokban terjesztette a kamarai vádtanács elé vádindítványát, amelyet az el is fogadott és Rupertet az Ügyvédi Rendtartás 6-ik §-ának b) pontjába ütköző, a kari méltóságot sértő fegyelmi vétség címén helyezte vád alá.

A Kamara fegyelmi bírósága október 28-ára tűzte ki a főtárgyalást, melyen most már végleges tisztázást fog nyerni ez a bizonyodalmatlan és sokat emlegetett ügy.

Elbocsátják

az államnyelvet tökéletesen nem tudó tisztviselőket.

A szabadságidőre nem adnak fizetést.

(Saját tudósítónktól.) A munkaügyi minisztérium gyors egymásutánban hocsátja ki a — főleg kisebbségi — tisztviselőit sújtó rendelkezéseket. Nemrégiben irtuk meg, hogy a minisztérium fegyelmi bizottság elé állítja azokat a tisztviselőket, akik a román nyelvet nem sajátították el tökéletesen. Így Aradon szomorú kilátások várnak a munkásbiztosító pénztárra, amelynek régi, kipróbált és lelkiismeretes tisztviselői elbocsátás előtt állnak. Valamennyi hivatalban alkalmazott tisztviselő elbocsátása vagy megmaradása július 30-án és 31-én dől el véglegesen, azonban a tisztviselők nagyrésze már most új állás után néz.

Ma újabb sújtó rendelet érkezett Aradra, amely nagy konsternációt keltett a munkásbiztosító pénztár amugy is elkecseregett tisztviselői között. A minisztérium augusztus 1-től elrendeli, hogy azok a tisztviselők, akik nyári szabadságra mennek, nem kaphatják ki fizetésüket. A rendelet világosan kimondja, hogy a tisztviselők nyári szabadságát engedélyezi, azonban erre az időre letiltja fizetésüket. A rendelet általános elkecseregetést keltett s mivel a tisztviselők nagyrésze nem áll módjában lemondani fizetéséről, valószínű, hogy az idén az aradi munkásbiztosító pénztár tisztviselői nem veszik igénybe nyári szabadságukat.

STINKA ZSÓFIA MŰVÉSZET

Németh Mária vizsgálja a pesti román konzulátussal. Diplomáciai utra terelődött az ügy.

Budapestről táviratozzák: Emékezetes, hogy Németh Mária, a világhírű magyar operaénekesnő nemrégiben a román konzulátustól vizumot kért, ahol férjét, Grünauer tanárt kérelmével elutasították és az elutasítást azzal indokolták meg, hogy nem igazolta, hogy felesége tényleg operaénekesnő. Majd meglökdösték és megrugták Grünauer, aki erre a követség egyik tisztviselőjét arculütötte. Az ügy diplomáciai folytatásaként a román követség ma átiratot intézett a magyar külügyminiszteriumhoz, amelyben az esetet úgy állítják be, hogy Grünauer a hivatalos óra után jött, követelődött és ezért bántak vele durván. A követség Grünauer viselkedése miatt elégtételt kér. Ezzel kapcsolatban Grünauer is nyilatkozik és azt hangoztatja, hogy egész életében békés ember volt. A követéségen a hivatalnok meg sem hallgatta és az utlevelet visszadobta annak dacára, hogy az utlevélben a kilógósolt „művész” szó nem szerepelt és feleségének nem mint operaénekesnőnek akart vizumot szerezni. Az őt ért bántalmak miatt pedig jogos felháborodásában ütötte arcul támadóját.

* Meghiúsult a Király színház bérbeadása. Budapestről táviratozzák: A Király színház bérbeadása az utolsó pillanatban meghiúsult, mert az Unió színházüzemi részvénytársaság egyik igazgatósági tagja megtagadta Lázár Ödöntől a telekkönyvi bekebelezés elsőbbségét.

* Az öreg színészek köszönete. Arad közönsége, a július 26-iki színelőadás alkalmával, méltó módon áldozott a mostoha sorsba került öreg színészekért, amiért soha el nem muló hálával gondolnak Thália öreg papjai jótevőikre. Különös elismerés és köszönetük szól dr. Barabás Bélának, Laczay Endrénének, Zima Tibornének, báró Bohus Zsigmondnak, Burza Kornélnak, Csillag Lajosnak, L. Kiss Mariskának, Mészáros Daniélnak, báró Neuman Károlynak, Z. Várady Margitnak és ifj. Vas Gusztávnak, akik a hölgybizottságban tevékenykedtek, Robu János dr. főpolgármesternek, dr. Angel István polgármesternek, Popa Konstantin tanácsosnak, a városi tanácsnak és a színházi bizottság tagjainak a színház ingyenes átengedéseért, a villanygyár igazgatóságának az ingyen villanyvilágításért, a sajtónak, a közreműködő színészkollegáknak s mindazoknak, akik valamely uton-módon segítségre voltak, hogy ezt a napot erkölcsiekben és anyagiakban gazdaggá tegyék. Igazi megilletődéssel tapasztaltuk, hogy minden hatóság s ennek a városnak minden polgára jó szívvel, egész emberként jött az öreg színészek segítségére. Hála, köszönet, elismerés érte. A rendező bizottság.

— Megkezdtek az angol-francia adósságok tárgyalását. Londonból táviratozzák: Az angol-francia adósságtárgyalások a mai nappal megkezdődtek.

„Ha már megverték a franciákat, verjék meg a németeket is!”

Érdekes pohárköszöntő egy budapesti sportbanketten.

(Budapest, július 28.) A magyar fővárosban vendégszereplő francia válogatott vízipólócsapat tiszteletére tegnap este bankettet rendeztek, amelyen megjelentek József Ferenc főherceg, Carbonnel francia követ, a társadalmi és sportvilág számos előkelősége. Több pohárköszöntő elhangzása után, Marcel Brun, a francia uszósövetség főtitkára, a vízipólócsapat vezetője meglepő hangú köszönetet mondott a Magyarországon tapasztalt vendégszerető fogadtatásért. Kijelentette, hogy már az olimpiai vízipólómérkőzések során felismerték a magyar csapat kvalitásait s akkor született meg a francia—magyar uszó-

és vízipólómérkőzések rendszeresítésének gondolata. Készségesen elismerik, hogy a magyarok győzelme reális és megérdemelt volt. A magyar közönség pedig a sportközönség ideálja, amely nem alázta meg a vesztes franciákat. A vereség semmivel sem mentesíthető, mert a jobb csapat győzött és jobbtól legyőzött nem szégyen. Jövőre Párisban revansmérkőzés lesz és akkor győzni igyekeznek majd a francia csapat. Most csupán arra kérik a magyar csapatot, hogy ha már a franciákat megverték, akkor jövő vasárnap verjék meg Magdeburgban a németeket is.

Népszövetségi Jelentés Magyarországról

Budapestről táviratozzák: Smith népszövetségi főbiztos most tette közzé június havi jelentését, amely megállapítja, hogy az elmúlt költségvetési év olyan fölösleggel zárult, amely a tavalyi évnél tízszeresére legyőztesebb eredményeket is túlhaladja. Az 1925—26. évi költségvetésben a bevételek 127 millióval, a kiadások pedig 49 millióval haladják meg az előirányzatot. Eszerint az újjáépítési előirányzatban feltüntetett 50 millió helyett a költségvetésben 27,5 millió aranykorona többlet jelentkezik. A jelentés a legnagyobbat elismeréssel szól a Nemzeti Bankról és örömmel állapítja meg, hogy jegyfedezete 59 százalékkal emelkedett. A jelentés kijelenti még azt is, hogy az idei termésküldések lényegesen jobbak a tavalyinál.

Károlyi Mihály — a koldusgróf.

Budapestről jelentik: A „Magyar Hírlap” szenzációs cikkben számol be arról, hogy Károlyi Mihály gróf legújabbán egy gazdag amerikai husszállító titkáruul szerződött három ezer dollár havi fizetéssel. A lap szerint teljesen szakított az emigránsokkal és kijelentette, hogy az emigráció reménytelen, a küzdelmei hiábavalóknak bizonyultak.

Ez a rövid, de szenzációs híradás egy beteg, fáradt ember megpihenését, megbékülését jelenteli látszólag, a valóságban pedig — aki a sorok között tud olvasni, az megérzi — a bukást. A nagyraagyó politikus és a rövidlátó ember tragédiája van ebben a néhány szürke sorban ólomba öntve. Károlyi Mihály nagyur volt. Ézer holdak, erdőrengetegek, kincsek és vagyonok boldog birtokosa, mágnás: a baldachin szülőtte. Amit szemérszája kívánt, minden megvolt, mérhetetlen gazdasága „terüj asztalkám” módjára juttatta az élet minden szépségéhez, örömehez. Ez a beteg, beszédhibás és aranygégés nagyur azonban még többre vágyott. Népevezér akart lenni. Nemcsak holt vagyonmilliók ura, de élő emberek millióinak parancsolója is. Békés családi élet, parlamenti politizálás és parforca vadászatoknál többre vágyott. Talán nem is ő, hanem azok, akik a nevére és vagyonát kötelezőségeknak használták fel a magában piszkosodó, zavaros céljaira elértére. A forradalom zűrzavarában tehát megcsinálták Károlyival a demokrata színekből vörösbe vörítő magyar népköztársaságot és élére állították a nemes gróft —

piškösdi királynak. A pacifista érzelmi mágnás neve alatt aztán nyugodtan küldte a kommunizmus másvilágra ellenlábait. Mikor aztán elkövetkezett a piškösdi királyság vége, a magyar népköztársaság első elnöke minden kincsének hátrahagyásával menekülni kényszerült. A vagyonát konfiskálták, hütlenség címén in contumaciam el is ítélték. Magyar ország legvagyonosabb kúrára, rászakadt a nyomor. Sokáig Jugoszlávia adott neki menedékhelyet. Reggelenkint látni lehetett Raguzában, aránt zökkenéssel, hus sal és főzelékfélével megrakodva sietett hegyoldali villalakása felé. A szatyrot maga vitte. Még néhány erőlködést megkísérelt ezután a valóságjában. Külföldi fővárosokban tűnt fel és néhány jól megfizetett síhedderrel zajos ovációkban részesítette magát. Majd Amerikába hajókozott át, tovább kergetni a rögeszméje szivárványos délibábját. Ágált, propagált, míg csak egy árva fillért érzett a zsebében. Most aztán, midőn már egészen koldusbotra jutott, végre észhez tért. Hátat fordított a meddő küzdelemnek, az emigráció tévhitének és beállt egy hushíráns üzleti érdekének szekerét tolni havi három ezer dollárért. Koldusgróf lett. Nem szimpadinas operettfigura, hanem cimszerepet játszó a saját élete drámájában. Istenem! Ha furcsa is ez a nagy kecsuszás, de nem különös. Sőt egészen érthető. Elő csak kell és a politikai lidércfényt kergetéséből megélni nem lehet. Jobb ma egy titkári állás, mint holnap egy népköztársasági elnökség. A korgó gyomor nem vár és nem ismer adüroket...

Működik a szovjet-propaganda.

Varsóból jelentik: A legutóbb elfogott kommunisták ellen bevezetett vizsgálat újabb adatai szerint a kommunista akciót a varsói szovjetkövetség élénken támogatta. Az egész akciót pedig a moszkvai vezérkari főnökség irányításával intézték. Eddig ezer házkutatást és kétszáz letartóztatást hajtottak végre.

Házasság a grófi címért

A dollárokkal megfizetett férlistérség. — A férj perli a feleséget a házasság törvényesítéséért járó összeg erejéig.

(Newyork, július 28.) A romantikus házasságok közül való az a házasság, amely egy ismertnevű osztrák mágnás és egy amerikai dollárokkal milliomos leány egybekelését jelentette. Nemrégiben egy Lobkovitz hercegnek sikerült „szerencsés” házasságot kötnie az Egyesült-Államok földjén és talán ez a körülmény ösztönözte Salm-Hoogstraten gróft arra, hogy ő is az Unióban próbálkozzon. A gróf nemcsak régi osztrák mágnásfamiából való származásával dicsekedhetik, hanem azzal is, hogy igen szép férfi. Nagy nőhódító volt. Páris, Riviere és Ostende előkelő köreiből jól ismertek. Most azonban már erősen szüksége volt rá, hogy a régi címért dollárokkal aranyozza be és ezért Newyorkba hajózott. Hamarosan meg is találta, akit keresett: Miss Millicent Rogers szeméjében, akivel rövidesen közölte, hogy mennyi az a minimális összeg, amelyet hozományképpen elfogad. Millicent Rogers annyira szerelmes lett a grófba, hogy apja tiltakozásának dacára is kijelentette, hogy minden körülmények között a gróf felesége lesz. Ha másképpen nem lehet, akkor megszökik vele. Ez meg is történt.

Az ifju pár Párisba utazott. Az amerikai lapok terjedelmes tudósításokban számoltak be a re gényes házasságról. Rogers papa nem látogatott ugyan, de Rogers mama utána utazott leányának. Hosszu hónapok teltek el ismét, amikor egyszerre csak beállított a szülői házba miss Rogers. — de egyedül. Sőt a múlt héten azután a grófné egy egészséges fiúgyermeknek is életet adott. Ezután ismét csend következett be, amelyet egy bécsi ügyvéd felszólító levele tört meg, aki Salm grófnétól 10.000 dollárt követel azon a címen, hogy ennyibe kerül a grófi házasságnak Ausztriában való törvényesítése. Rogersék azonban fizetni nem akarnak és ezért az ügyvéd pört indít. Beavatottak szerint a grófné azért hagyta ott férjét, mert nem elégedett meg a felesége szerelmével és folytatta kalandozásait ott, ahol megnősülése előtt elhagyta.

HIREK

— A japán tábornok Bucuresti látogatásai. Bucurestiből jelentik: Ogatta japán tábornok ma meglátogatta a katonai intézményeket, délután pedig az aviatikai parkot kereste fel. A japán vendég holnap Sinaia-ba utazik Károly trónörökös meglátogatására.

— Franasovici kilép a liberális pártból. Bucurestiből jelentik: Az Indreptarea jelentése szerint Franasovici volt belügyi államtitkár az utlevélpánna ügyének végleges lefolytatása után kilép a liberális pártból.

— Török misszió Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Ma a fővárosba érkezett egy török misszió, amely a román mezőgazdasági törvényeket és a mezőgazdasági szervezeteket tanulmányozza. A török vendégeket Cipariu földművelésügyi államtitkár fogadta.

— Gyászlobogók Bryan halála miatt. Newyorkból táviratozzák: Bryan volt államtitkár halála miatt Coolidge köztársasági elnök az összes washingtoni középületek lobogóját félárbócra eresztette.

— Megkezdődnek a francia—magyar kereskedelmi tárgyalások. Párisból táviratozzák: Seruy, a francia kereskedelmi miniszterium igazgatója Budapestre utazik, hogy megkezdje a francia—magyar kereskedelmi tárgyalásokat.

— Külföldön körözik a pénzügyminiszterium sikkasztóját. Bucurestiből jelentik: Miután Damboviceanu üldözése sikertelen maradt, a kormány felkérte a szomszédos államok kormányait, hogy rendőrségek útján tegyenek intézkedést a sikkasztó kézrekerítésére.

— Szabadlára helyezik az utlevélpánna vádlottját. Bucurestiből jelentik: Az iliovi törvényszék tegnap hirdette ki végzését az utlevélpánna ügyében Franasovici volt államtitkár perbevonására vonatkozólag. A törvényszék végzése kimondja, hogy Franasovicit bíróság Filipescu fővádlott szabadlábra helyezésére kéri.

— Statisztikai hivatalokat létesítenek. Bucurestiből jelentik: A legutóbbi minisztertanácson a kereskedelmi miniszter javaslatára elhatározta a kormány, hogy statisztikai hivatalt állít fel. Az egyes miniszteriumok statisztikai hivatalai egységes vezetés alá kerülnek és tagjai lesznek a legfőbb gazdasági tanács, az állandó közigazgatási tanács, valamint az ipar és kereskedelmi kamara egy-egy képviselője.

— Volt aradi polgármesteri titkár halála. Mindenki ismerte Aradon Popovici Aurél volt polgármesteri titkár, akit a város esztendőkként azelőtt cukorvásárlással bizott meg és a rábizott másfél százezer lejmellett több elszámolni nem tudott. Popovici szerencsejátékon vesztette el Bucurestiben ezt az összeget és a bíróság is annak betudásával ítélték Popovici fölött, hogy mint éterelvező öntudatlan állapotban került a játéklubbba. Popovici Aurél röviddel azelőtt megbetegedett és megviselt szervezete a tüdőbajjal megküzdeni már nem tudott s néhány nappal azelőtt elhunyt. Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra Dicsőszentmártonban.

Megalakult a Magyar Párt közművelődésügyi tanácsa.

(Cluj, július 28.) A Magyar Párt elnöksége hivatalosan közli, hogy a párt közművelődésügyi tanácsa a folyó hó 15-én tartott gyűlésen megalakult. Az alakuló gyűlésen résztvettek Sándor József, Makay Sándor, Dózsa Endre, dr. Gál Kelemen, dr. Janovics Jenő, Fekete Nagy Béla és Antal Márk. A tanács elhatározta, hogy a nyári értekezési tartományok sikere érdekében úgy anyagilag, mint erkölcsileg mindent elkövet. Elsősorban küldöttségleg felkeresik Ferdinand királyt, Bratianu miniszterelnököt és Anghelescu közoktatásügyi minisztert, akiktől kérik az értekezési törvény méltányos alkalmazását.

Tilos a hipnozis, szuggesztió és a spiritizmus.

Érdekes rendelet érkezett a közegészségügyi minisztériumból.

(Saját tudósítónktól.) Még emlékeztetés az aradi közönség előtt az az érdekes vita, amely Gold hipnotizáló mester aradi fellépte körül keletkezett. Gold első estélye után dr. Cuda Vazul városi főorvos betiltotta a további estélyek megtartását, azzal az indoklással, hogy a törvény tiltja a hipnózist és Gold által szuggesztióknak nevezett kísérletek nem egyebek hipnózisnál. Ebből a feltevésből élénk vita keletkezett, amelyben részt vett több aradi orvos. A vitából a főorvos került ki győztesen és Gold többé nem léphetett fel Aradon. Érdekes, hogy más városokban, így Clujon, Timisoarán, Oradea-máren (Nagyváradon) és Erdély minden városában és községében, Aradon kívüli engedélyezték a hipnotikus estélyek megtartását.

Éppen az aradi vitából kifolyólag, amely a Bucuresti-i lapokban is belekerült, a legfelsőbb egészségügyi tanács fogalkozott tegnap ezzel a kérdéssel. Ma délután megérkezett az egészségügyi tanács rendelete Bucurestiből, amely

mely tulajdonképpen végrehajtási utasítás az eredeti rendeletnek. Az utasítás kimondja, hogy ezentul hipnotikus, szuggesztiós, telepátiás és minden e szakmába vágó nyilvános előadás szigorúan tilos. Hipnotizálni, illetve szuggesztiót csak orvosoknak, vagy orvosok jelenlétében gyógykezelés céljából szabad. Az utasítás szigorúan megtiltja még a spiritizma szeanszok tartását is, amelyek az idegekre roncsoló hatással vannak. Ez az utolsó pont súlyosan érinti a romániai spiritistákat, mert minden városban, de főképpen pedig Aradon veszedelmes mértékben elterjedt a spiritizmus és alig van ház, ahol naponta ne tartanának spiritizma szeanszokat.

A helyügyminiszternek a legfelsőbb egészségügyi tanács rendeletét elküldötte az összes nyomozó hatóságoknak és szigorúan felszólította az illetékes ügyosztályokat, hogy a legerélyesebben akadályozzák meg a hipnotikus, szuggesztiós estélyek és spiritizma szeanszok tartását.

A nap humora.

Szwarc ur teljesen megőrült, úgy megy az uccán. Találkozott egy barátjával, aki csodálkozva azt kérde:

— Hát nekod mi bajod, Szwarc?

— Nem tudom. Mikor felkeltem, nem volt semmi bajom, most pedig nem tudok kiegyenesedni.

— Tudod mit, itt a másik házban van egy orvosismerősöm, menj fel hozzá, az meg fogja állapítani, mi bajod.

Szwarc felmegy, és két perc múlva visszajön, teljesen egyenesen, ragyogó arccal.

— Nos, — kérdezi a barát — mi volt a baj?

— Mondhatom nekod, — felelt Szwarc — pompás ember ez az orvos. Csak rám nézett és rögtön megállapította, hogy a kabátom a nadrággombra van gombolva.

— Felfedezték a hólyagos himlő kórokozóját. Londonból táviratozzák: Gordon Mervin londoni orvos bejelentette, hogy sikerült megtalálni a hólyagos himlő bacillusát, amelyet eddig nem tudtak jól tenyészteni.

Szabómesterek,

Carlton, Mayfair stb.
férfidivatlapok és úszó női
divatlapok megérkeztek.
Sándor Hirlapiróda Arad.

— Budapestre jön az amerikai penz király. Newyorkból táviratozzák: Lapjelentések szerint Pierpont Morgan, az ismert amerikai pénzügyember ősszel Budapestre érkezik, hogy itt tárgyaljon a kölcsönügyletekről.

— Terjed a kolerajárvány Bessarabiában. Bucurestiből jelentik: Az Universul jelentése szerint a Bessarabiában legutóbb megjelent orvosi vizsgálat megállapította, hogy a kolerajárvány tovább terjed. A hatóságok megtették a szükséges óvintézkedéseket a járvány leküzdésére.

— Két méteres víz a vasúti pályatesten. Craiovából jelentik: Verciorova és Guravai között a vasúti pályatestet az árvíz tizenöt helyen eláradta. Egyes helyeken a víz két méter magasságban áll a töltések felett. A CFR igazgatósága nagyszámú munkásokat vezényelt ki a pályatest helyreállítására.

— Az angol munkáspárt támogatja a bányászsztrájkot. Londonból táviratozzák: A munkáspárt vezetősége közölte a bányamunkások szakszervezetével, hogy esetleges sztrájkukat minden eszközzel támogatni fogja.

— Orvosi hír. Dr. Gárdos Oszkár, szülész-nőorvos a bécsi Halbanklinika v. orvosai rendelését Strada Baritiu (Rákóczi- és Hasszinger-ucca sarok) 6. alatt megkezdte.

— Biznak a garázdálkodó rablóvezérek kézrekerítésében. Bucurestiből jelentik: A hatóságok nagy optimizmussal tekintenek Tomescu és Munteanu rablóvezérek kézrekerítésére. Azt hiszik, hogy a teljesen körülrzárt braesti erdőből nem sikerül a rablóknak elmenekülni és rövidesen csendőrkézzre jutnak.

— Ismételten kéri a letartóztatott ügyvéd-szerkesztő szabadlábra helyezését. Bucurestiből jelentik: Dourescu, az ügyvédszövetség elnöke és Pompili Joanitescu ügyvéd ma megjelentek a hadügyminiszter előtt, akiktől újból kérték Petrescu szabadlábra helyezését, miután a katonai ügyészség augusztus 6-át, tehát rövid határnapot tűzött ki az ügy tárgyalására. A hadügyminiszter nem adott választ a küldöttségnek.

— Új Endapester-strasse Berlinben. Berlinből táviratozzák: A városi képviselőtestület végérvényesen elhatározta, hogy a Kurfürstendam-nak a csatornától a fogadalmi templomig terjedő részét Budapeststrassénak nevezik el.

— Az uccára dobtak egy hetvenéves öregasszonyt. A Str. N. Grigorescu (volt Munkácsy M.-ucca) 9. számú házban volt mint házmester alkalmazva a nemrégiben elhalt Guba Ferenc, akinek az özvegyét a ház tulajdonosa, mivel a hetvenéves öregasszony munkára képtelen, kilakoltatta a házmesteri lakásból. A szerencsétlen öregasszony három éjjel az uccán tartózkodott, míg a szomszédok most ideiglenesen egy fasszínben helyezték el.

— Szünetel pár napig az aradi Kossuth-szobor lebontása. Az aradi mintavásár alkalmából a város vezetősége elrendelte, hogy Vignalli Rafael, az aradi szobrok lebontásával megbízott szobrász, a szobor lebontási munkálatait a mintavásár idejére szüntesse be és a Kossuth-szobor köré épített állványokat bontassa le. A szobor lebontásához augusztus 10-én foghat ismét Vignalli Rafael.

— Vasúti szerencsétlenség Párisban. Párisból táviratozzák: A baseli személyvonat a keleti pályaudvaron összeütközött egy mozdollyal. A mozdony és két kocsi pozdorjává törték, míg öt kocsi súlyosan megrongálódott. Huszonheten könnyebb, ketten pedig súlyosabb sérülést szenvedtek.

— Összeszurkált hadnagy. Sighisoaráról (Segesvárról) jelentik: Petru Victor brassót 89. ezredbeli hadnagy hivatalos kiküldetésben időzött Sighisoarán (Segesváron). Az elmúlt éjjel haza felé menet, eddig ki nem derült okból szökváltásba egyeledett Kernovszky Rudolf közműveslegénnyel, aki második magával sétált az uccán. Petru Victor magára nézve sértődött és meg akarta fenyegetni őket. Azonban a közműveslegény villámgyorsan előkapta kését és a hadnagyot összeszurkálta, akét arra haladó emberek a kórházba szállították. A súlyosan sebesült hadnagy, a hátán szenvedett mély vágásokat, az orvosok azonban biznak a felépülésében. A szurkáló Kernovszkyt még az éjjel elfogták s kihallgatása során tagadta, hogy a veszekedést ő kezdte volna. A szerencsétlenül járt hadnagy halála esete mély részvétet keltett.

TÖLTŐTOLLAK
Sándor Hirlapiróda Arad.

— Sulyos motorbicikli szerencsétlenség. Budapestről táviratozzák: Dr. Vida Endre, a Vöröskereszt főorvosa és Csorba Emánuel miniszteri titkár a Váci-úton egy motorbicikkel felfordultak. Mindkettőjüket sulyos, de nem életveszélyes sérülésekkel kórházba szállították.

— A nemzetközi bányászszövetség sztrájtárgyalásai. Londonból táviratozzák: A bányászok képviselői tegnap tárgyalást folytattak a nemzetközi bányászszövetség kiküldöttjeivel a kontinensen levő bányászok magatartása ügyében, egy angliai bányászsztrájk esérére. Egyhangulag elhatározták, hogyha Angliában kitör a bányászsztrájk, úgy azonnal beszüntetnek minden szénszállítást a kontinensről Angliába.

— Megszökött a fogházból egy halálraítélt rablógyilkos. Budapestről táviratozzák: A sátoraljaujhelyi törvényszék fogházából egy Mihályi nevű halálraítélt többszörös rablógyilkos, Fabricius Antal nevű cellatársával együtt megszökött. Valószínűnek tartják, hogy a két gonosztevő Csehszlovákia felé vette útját.

— Részvétnyilvánítás. Az aradi Öreges Otthona és Szeretetház gondnoksága halás köszönését nyilváníja mindazoknak, akik a közelmúltban lezajlott, fényes erkölcsi és anyagi eredménnyel zárult kertünnepély sikerének előmozdításán bármily vonatkozásban közreműködtek, ugyancsak mindazoknak, kik természetbeni, vagy pénzbeli adományaikkal az anyagi sikert előmozdították.

— Szünetel a vizszolgáltatás. Értesítjük a t. közönséget, hogy folyó hó 29., 30., 31. és augusztus 1., 3., 4. és 5-én este 9 órától reggel 6 óráig a vizszolgáltatás a csömosások miatt az egész város területén szünetelni fog.

— Új telefonvonalakat építenek. Bucurestiből jelentik: A postavezérgazgatóság elkészítette az új telefonvonalak építésére vonatkozó terveket. Elsősorban a Bucuresti-prágai vonalat építik meg, amelyhez felhasználják a háború előtti Bucuresti-budapesti vonalat. A tervek szerint ezután sor kerül a Bucuresti-Cluj-Oradea-marei közvetlen vonalak építésére.

— Csomagoló-papír olcsón Kerpelen.

— Sulyos fürdőszerecsétlenség a Vágon. A Szered melletti csöpönyi fürdőstrand sulyos fürdőszerecsétlenség színhelye volt, amely négy áldozatot követelt. Steckl Vilmos pozsonyi kereskedő két gyermeke nyaralt bácsifánál. A gyermekek kíséretében volt néniük, Reich Árpádné, valamint egy 18 éves budapesti leány is. Fürdés közben a Vág sebes folyása elragadta a gyermekeket. Amikor Reichné és a budapesti leány a veszedelmet látták, a gyermekek segítségére siettek és néhány pillanat múlva mind a négyen eltűntek a habokban. A gyermekek közül az egyik 10 éves fiú, a másik 12 éves leány.

Az aradi „majompör“.

Fürdőruhában nem szabad a strand büféjében tartózkodni. — Rendőrség vezette ki a fürdőruhás nőket. — A fürdőszabályzat ominozus 23. pontja.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Neptun-fürdő vendégeit ma délután három órakor rendkívül kellemetlen meglepetés érte. A fürdő büféjében falatozó és hűsülő strandkosztümös vendégeket egy rendőrtiszt egy rendőr segítségével kiharcolta a büffé előtt levő elkerített helyről, azzal az indoklással, hogy a strandfürdő-rendelet 23-ik pontja értelmében nem szabad fürdőruhában a büffében étel vagy italneműt fogyasztani. Ezt a logikátlan rendelkezést már az elmúlt esztendőben hatályon kívül helyezték az aradi hatóságok, mert belátták, hogy a drága beléptidíjat és bérletet megfizető fürdővendégeket igazán nem szabad molesztálni. Belátták azt is, hogy a strandfürdő-rendeletnek ez a pontja érthetetlen azért is, mert ha szabad valakinek az uszodában, a parton, a kabinok által elkerített helyeken fürdőruhában tartózkodni, sem az erkölcs, sem a jóízlet nem háborodhatik fel az ellen, hogy ugyanaz bemenjen a büffé elkerített helyére is, hogy szomszomságát vagy éhségét ott csillapítsa.

A közönség körében érthető felháborodást keltett a rendelet hatályon kívül helyezett pontja-

nak újból való érvényesítése és a rendőrség közbelépésére mindenki elhagyta a büffé területét. A közönség valóságban bojkott alá helyezte a büffét és a tulajdonos kénytelen volt üzletét bezárni. A fürdő vendégei csoportosan hagyják el a Neptun területét és elhatározták, hogy holnap küldött-ségileg keresik fel a város vezetését, esetleg a prefektust és abban az esetben, ha ezt a közönséget sértő rendelkezést nem sikerül visszavonni, úgy a bérletjegyek árát visszakövetelik a város vezetésétől és a fürdőt nem fogják többet látogatni. A fürdő vendégeinek méltatlankodása annál is inkább jogos, mert nem kívánhatják a rend és az erkölcs éber őrei, hogy a napfürdőző vagy a Maros vizét élvező vendégek, ha egy kiflire éheznek, felvegyék ruhájukat, amit aztán újból le kell, hogy vessenek.

Minden remény megvan arra, hogy az aradi hatóságok, mint az elmúlt évben, az idén is belátták, hogy a fürdőrendelet 23-ik pontja semmi más, mint a közönség molesztálása, amelynek visszavonása nemcsak a város közönségének, hanem a hatóságoknak is érdeke.

Hat évre ítélték Móricz Zsigmond öccsét

Budapestről jelentik: A kuria szerdán tárgyalta Móricz Sándor műépítésznek, Móricz Zsigmond író öccsének semmisségi panaszát, amelyet a tábla ítélete ellen benyújtott.

Móricz Sándor a proletárdiktatúra bukása után Jugoszláviába emigrált és Belgrádban telepedt le, ahol azonban nem tudott megélni és ezért néhány évvel ezelőtt visszatért Budapestre. A rendőrség letartóztatta és a kommunizmus alatti szereplése miatt megindult ellenőrzés eljárást, amely később felmentéssel végződött. Vizsgálati fogsága alatt újabb politikai bűncselekményt követett el. A fogház munkatermében rabtársait maga köré gyűjtötte és arról tartott nekik előadást, hogy a mostani kormányzati rendszert és politikai irányzatot el kell söpörni, mert csak akkor következhet el az ország boldogulása, ha újból az októberi kormányzat kerül vissza uralomra. Három olyan vizsgálati fogolyt, akiről tudta, hogy hamarosan kiszabadul, megleghangú levelet írt Linder Bélához. Móricz Sándor, aki fogsága alatt a fogház irodájában dolgozott, így politikai természetű bűnügyi aktákhoz is hozzájuthatott. Több olyan vádiratot, melyeknek terhelteji politikai természetű bűncselekményeket követtek el, Móricz Sándor szó szerint lemásolt és arra biztatta szabaduló rabtársait, hogy az átadott másolatokat csempésszék ki a bécsi emigránsok szervezetéhez. A budapesti büntetőtörvényszék an-

nak idején Móricz Sándort a rendtörvény alapján háromévi fogházra és hatszáz ezer korona pénzbüntetésre ítélte el. Az ítélet tábla a törvényszék ítéletét megsemmisítette és a rendtörvény első paragrafusába ütköző büntetésben mondta ki bűnösnek és fölemelte a büntetését hatévi fegyházra s hárommillió korona pénzbüntetésre.

A kuria elutasította a bejelentett semmisségi panaszokat és így a tábla ítélete jogerőssé vált.

SPORT

Nagy sportünnepség Aradon.

A Hellas Sport Club fejlődése. — Az egyesület vasárnapi Maros-ünnepélye.

(Saját tudósítónktól.) Arad sportéletének új lendületet adott a „Hellas“, a város legfiatalabb sportegyesülete. Új színek s új levegőt hozott a sportéletbe ez a klub, amely a legszebb és legnemesebb sportok művelője. Néhány lelkes sportember alakította meg másfél esztendővel ezelőtt ezt az egyesületet, amely hatalmas és tekintélyes alakulattá nőtt és rövid élete alatt is gyönyörű sikereket ért el. Kiváló sportembereket egyesít magában, akik nemcsak a küzdőtéren állják meg helyüket, hanem a versenyek és sportünnepségek megrendezésében is. Ismertnevű nemzetközi versenyzők nyilatkoztak a legnagyobb elismeréssel a klub mintaszerű rendezéséről, amely a klub által rendezett versenyeket és ünnepségeket igazán élvezetessé tette. Monumentális sporttelepet létesítettek a Maros partján és most ezen a telepen fogják bemutatni mindazokat a sportokat, Arad város közönségének, amelyeket az egyesület a nyári időszakban művel. Vasárnap nagyszabású sportünnepséget rendez az egyesület sporttelepén, amelynek versenyszámai igen érdekesen állítják be és mulattató víziiprodukciónkkal tarkítják. Színes és hangulatos ünnepség lesz ez, amelyen nemcsak a sport, hanem a jókedv is ünnepet ül. Aradnak eseményévé válik ez az ünnepség, amely a kora délutáni óráktól egész hajnalig tart. Felejthetetlen látvány lesz az esti lampionos hajófelvonulás és izgalmasak lesznek az evezős, uszó- és teniszversenyszámok. Itt említjük meg, hogy az egyesület ismét új és értékes sikert aratott. Ma érkezett távirat szerint dr. Lupp György s Brandenburg mérnök, a Hellas tagjai nyerték meg Jugoszlávia most lezajlott teniszbajnokságait.

O Haldoklik az olimpiai football-fenomen. Buenos Ayresből táviratozzák: Az olimpiai győztes uruguayi futbalcsapat világhírű fekete játékosa, Andrade, a legutóbbi európai turnén tudóbajt kapott és betegsége most olyan sulyosra fordult, hogy haldoklik.

Ujra kapható a biztos hatású „Radikal“ patkányirtó anyag minden gyógyszerárban és drogeriában. Ne fogadjon el mást, mint az eredeti, régi, jó „RADIKAL“

120 tonna gázzal el lehet pusztítani Londont.

Milyen „lesz“ a jövő háborúja. Svájci lap fantasztikus cikke.

(Páris, július 28.) Amikor a világháború kezdetét vette, a nemzetgazdászok azt jósolták, hogy „végtelenségig“ következnie kell a háborúnak. Technikai szempontból ez a háború a múlt és jövő mesgyénje áll, mert az aviatika s a főtűgáz: ez a jövő, — a roham a múlté, a napoleoni háborúk öröksége.

A „Nazionale Zeitung“ című svájci újság a következő — kissé morbid — szavakkal — írja le a jövő háborúját:

— A háborút váratlanul fizenék meg. Nem voltak megoldhatatlan konfliktusok, amelyek elkerülhetetlené tették volna. Sőt a legutolsó újsághírek nagyon megnyugtatók voltak. A kormány alig öt perccel előbb tudta meg, hogy Európa halálra van ítélve. A sajtó semmit sem tudott, a közönség még kevesebbet.

Az uccák telve voltak izgatott emberekkel. Hirtelen ábolyaillat terjedt el a levegőben, először könnyű, aztán súlyos, elviselhetetlen illat. Aki tüdejébe szívta ezt az illatot, megvakult, elvesztette eszméletét és megfúlt.

Az éj tiszta, féltőlten maradt. Aeroplán nem látszott rajta, motorok berregését sem lehetett hallani. És mégis — 5000 méterre a föld felett, ahová nem lát emberi szem, egy repülőgépjáró cirkált. A gépeket nem pilóták, hanem Herkulis lámok igazgatták. A gépek a földre küldték acetofenolchlorozázkészletüket (amely sűrűsre fakasztja az embert), vagy difenolamin-chlorosinjukat, vagy dichlorofenilmetilket, ez a „gázmustár“, a mérgek királyát.

A gázháború kitört. A „gázmustár“ hatását (amelyet nemrégiben tényleg felfedeztek!) alig lehet szavakkal leírni. 18 eddig ismert, biztosan ölé mérgek közül ez a legbiztosabb. Ez a gáz maga a halál. Állarc nem véd meg ellene. Eszi a húst is, ha véletlenül meg nem öli az embert, akkor olyan égési sebeket ejt rajta, amelyek három hónap alatt alig hegednek be. Azok a tárgyak, amelyeket ez a gáz egyszer körülvevett, négy, hétig éppoly biztosan ölnék, mint maga a gáz. A gázzal elörtött területen egy teljes hónapig minden ajtókilincs, minden kés és villa halált okoz. Az ételhez nem lehet hozzányúlni, a víz mérges.

A jövő háborúja nem fog különbséget tenni katonák és polgárok között.

A „Liberty“ című amerikai újság háborús tudósítója leírja azt a London elleni francia légi támadást, amely a jövőben esetleg bekövetkezik. Franciaországnak ma legalábbis 2500 repülőgépe van aktív szolgálatban és nagy mennyiségű tartalékja is vannak. A légiflotta átlagmegterhelése 600—3000 tonna, a repülés magasságától függően. London középpontja, ahol a legfőbb állami hivatalok vannak elhelyezve, 4000 négyzetméter területet foglal el.

120 tonna kénétűgáz — gázmustár — elegendő arra, hogy ebben a központban mindenkit megöljön és néhány hónapra lakhatatlanná tegye a területet. 250 repülőgép repülhet egyidőben a terület fölé. Mindegyik legalábbis 500

font gázt visz magával. Ez a flotta percenként egy tonna gázt bocsáthat ki és két óra elegendő arra, hogy a brit birodalom szíve megszünjön dobogni. Ez a két szemelvény elég világosan mutatja, hogy milyen pusztítást mérvelhet a jövő háborúja a sűrűn lakott Nyugat-Európában.

Közgazdaság.

Zürichben 2.60, Párisban 19.60 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK. (Július 28.) Francia frank 10, svájci frank 38, dollár 199, angol font 970, szokol 5.85, líra 8, dinár 3.45, márka 48, osztrák schilling 29, magyar korona 340. **Kifizetések:** Páris 9.57, Zürich 39.20, Newyork 201.50, London 961, Prága 5.99, Milánó 7.46, Belgrád 3.56, Berlin 48.20, Bécs 28.40, Budapest 342.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMAI. — (Július 28.) Belgrád 1262—1270, dinár 1242—1264, Berlin márka 16.900—17.000, Bukarest 351—363, lej 356—360, Milánó 2607—2623, líra 2612—2634, Páris frank 3365—3385, Szófia 513—517, leva 508—516, Bécs 99.90—100.50, Zürich 13.793—13.873, svájci frank 13.813—13.913, Prága 2105—2117, szokol 2105—2121, Newyork 70.980—71.410, dollár 70.580—71.410.

ZÜRICH TÖZSDENYITÁS. (Július 28.) Berlin 122.62.50, Amsterdam 206.80, Newyork 515.12.50, London 2501.50, Páris 24.40, Milánó 18.85, Prága 15.25, Budapest 0.0072.40, Belgrád 9.07.50, Bukarest 2.60, Varsó 0.00098.25, Bécs 0.0072.45.

ZÜRICH TÖZSDEZÁRÉLAT. (Július 28.) Berlin 122.50, Amsterdam 206.80, Newyork 515.12.50, London 2501, Páris 24.35, Milánó 18.77, Prága 15.25, Budapest 0.0072.40, Belgrád 9.07.50, Bukarest 2.60, Varsó 0.00098.25, Bécs 0.0072.55.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRÉLAT. (Július 28.) **Kifizetések:** Páris 9.40, London 965, Newyork 199, Milánó 7.30, Zürich 38.50, Bécs 27.75, Prága 5.92. **Valuták:** Napoleon 760, aranyárka 47, leva 1.42, török líra 1.12, angol font 950, francia frank 9.80, svájci frank 38, líra 7.75, drachma 3.40, dinár 3.55, dollár 197.50, lengyel márka 37, osztrák korona 28, magyar korona 270, szokol 15.90.

M O Z I

xx A Judith mai bemutatója az aradi Apollóban. Nagy sikert ígérő hatievonásos filmdráma premierjére készül az Apolló igazgatója, amelynek témája a mai társadalmi millió egy darabját élő hussal és vérral átvevítő viszi a közönség elé. Ez a tragédia a pénz tragédiája, amelynek főszerepében Heléna Makowszka és Olga Limburg emberfeletti produkál, teljes lélekkel és

megdöbbentő hűséggel játszik meg szerepeiket. Az előadások 6. fél 8 és egyegyed 10 órakor kezdődnek.

xx Jön az Ifjú Maharadzsza szenzációs film Rodolpho Valentinoval a főszerepben.

xx Jön Ifjabb Sherlock Holmes, a szezon legjobb vígjátéka, a főszerepben Malekkel, az amerikai burleszk-komikussal az aradi Apollóban.

xx Az aradi marosparti nyári mozgószínház. Szerdától kezdve az „Első hazugság“, történet egy olyan asszonyról, aki nem mondott igazat, 5 felvonásban. Főszerepekben: Madge Kennedy és Tom O'rrigan. Kezdeté pont fél 10 órakor.

Egy angol tanár szerint 2925-ben hetenkint már csak háromszor fognak aludni az emberek.

A nyári holszezonhoz egészen hozzáillő és stilszerű téma foglalkoztatja az angol sajtót. A vita egy tagadhatatlanul érdekes könyv megjelenése nyomán kavardott fel.

Egy kiváló angol technikus A. K. Low tanár, aki több mint száz kisebb-nagyobb találmánnyal járult hozzá az emberiség haladásához, terjedelmes könyvet írt, amelyben képet iparkodik adni arról, hogy milyen lesz az élet és a világ ezer év múlva.

A már meglevő helyzetből vonja le következtetéseit és nagyon érdekes eredményekre jut. Az igaz, hogy amit a 2925. évi helyzetről mond, meglehetősen vakmerő elképzelés, de nem lehetetlen, ha arra gondolunk, mi minden nagy változás történt az emberiség haladásában csak a legutóbbi ötven év alatt is.

Ha Low tanárnak hinni lehet, akkor ezer év múlva utódainknak kevés alvásra lesz szükségük, hetenkint körülbelül csak három éjjelt fognak ágyban tölteni. A reggelt hatalmas városi közművek csöveken fogják mindenkinek az asztalára szállítani, mint ahogyan most a vizet, meg a gázt is kapjuk.

A rádió meg a messzelátó lehetővé fogja tenni az üzietembernek, hogy az íróasztala mellől a legkényelmesebben intézze el még azokat az ügyeket is, amelyekben most még személyes közbelépése szükséges. A sportbarát akár ki se mozduljon a szobájából, mert lakásán levő mozi a legnagyobb hűséggel megmutat neki mindent, ami a világ bármely sporthelyén történik. Ezer év múlva egész külön uccák lesznek a gyalogjárók számára.

Itt lesznek a nagy üzleték és áruházak. Le és fölcsatolható üveg-tető távol fogja tartani a hideget és az esőt, de villamos fűtéssel is el lesz látva ez az ucca. A kocsitron benzines autó nem lesz, csak villamos erővel hajtott motorkocsi és ezek a szükséges áramot dróttalan uton fogják kapni. A kocsizás olyan olcsó lesz, hogy a gyalogjárás egyre jobban kimegy a divatból, úgy, hogy az ember lába ennek következtében el fog satnyulni.

De valószínűbb az, hogy ez a sport nagyrabecsülése és az észszerű testi kultúra meg fogják akadályozni. De sok más tekintetben nagyon meg fog változni az ember szervezete. Low szerint a 2925. év embere

épen amilyenre fog különbözni a ma emberétől, mint amennyi különbség van köztünk és a kőkorszak embere között.

A felelős szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF

távollettében a szerkesztésért

KAROLY SANDOR

felel.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékert nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESÍTÉS!

Ugy a n. 6. közönség, mint nagyra-becsült vevőim és ismerőseim szives tudomására adom, hogy

mészáros- és hentes üzietemet

Arad, Strada Cosbuc (Wesselényi-ucca) 19. számú házban újból megnyitottam.

További szives pártfogást kér:

Szalay Imre.

Köszönje meg! és csak azután terjessze a hírt, hogy a legjobb helyi barátok Babucz Lajos „Mókus“ vendéglőjében Aradon, Calea Saguna és Numa Pompiliu (Varjassy Lajos- és Kaszancea) sarok, kaphatók. 3959

Eladó házak

100.000 lejtől kezdve vehetők „Fortuna“ iroda útján Arad, Str. Consistorului (Bathányi-ú.) 31. Eladó ingatlanok előigyezését állandóan elfogadjuk.

Külvárosi

magánház 265 □-ös telekkel, elfoglalható lakással 180.000 lejtért eladó. Cim Györfly „Mures“ irodájában.

Látogassa meg

Harry Broder

nagy

szómeraktárát

Aradon,

Strada General Georgescu
4. (Tabajdi-ú.)

Dus raktár amerikai, francia, angol, német és orosz szómerakban. A mintavásár alkalmával nagy áreszállítás! 10962

Minis—Ménesen

a falu szélétől 5 peronyire a hegyen, a legkeresettebb bort termő 5 kat. hold kitűnő karban lévő urt esőhő, téglapületek egy szoba, konyha, üvegezett verandával, prészházzal, teljes felszereléssel, idei nagy termésével, 700.000 lejtért eladó. Megbízott:

Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.

Arad, Str. D. Greceanu (Perényi-uccában)

magas földszintes urt magánház, átvehető 6 szoba, zárt folyosó, 18099 fűrdő, cselédszobás lakással, egész ház alatt nagy pince, kisebb virágos udvarral, 1.200.000 lejtért eladó. —: Kizárólagos megbízott:

Uranul-iroda, Arad, főpostával szemben.

Utlevélvizumozás Megbízások

Olesó! Gyors! Pontos! Naponta futárindítás! **PICHLER** papírtüzet.
Künstler-vizumiroda **LÖBL** hírlapiroda.
(Dácia szállóval szemben) Arad, Bul. Reg. Maria 22. Telefon szám: 669. **Weinberger** cipőüzlet

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjmentesen szíjmentesen adjuk. Minden szó hirdetésnek (amelynek 2 lej 50 ban, vasárnap 3 lej. — Vasárnapon betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vasárnapon betűvel 6 lej) számít. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig veszzük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hátközzel 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóknak fenntartva magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket visszavonják, amelyek tartalmuk vagy szerkesztésük alapján nem közölhetőek, és minden egyes esetben megváltoztatása, illetve helyesbítése. *** Hirdetéseket telefon útján is felvehetőek, telefon szám: 187. ***

Alkalmazás.

VILLANYSZERELŐ SÉGÉD, aki önállóan dolgozni tud, állandó munkára azonnal keresetetik Fovazán József villanyszerelő vállalathoz Oradea-Mare, Bazár-épület. 4198

FŐMUNKÁRT keresek azonnali belépésre 11 járata műmálomban, ki a malomkezelés minden ágában jártas. Csak komoly emberek ajánlkoznak „Gisella” malom Ghisineu (Jud. Arad) címre. 4198

SZAKKEPZNTT főgépészt keres nagy egész iparvállalat Ajánlatok fizetési igény és feltételek megjelölésével „Oradea-Mare” jellegre a Hegedűs Hírlapirodába kéretnek. 4216

ORPINCÉBEN járatos pinceszemlést azonnali felvétellel. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4235

TÖBB ÉVI gyakorlattal bíró gabona-bevásárló, jó cég részére bevásárolna. Beer Nicolaus Mailát. Jud. Timis. 4232

INTELLIGENS leány, házikészítéssel ajánlkozik 2 tagú uris családhoz, vagy magános urhoz, csak vidékre. Leveleket „Megbízható” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 4234

IRODAI gyakorlatozó azonnali belépésre keres helybeli nagykereskedelmi vállalat, német nyelvtudással bíró előnyben részesül. Ajánlatokat „Igyekvő” jellegre Rudolf Mosso Arad, kértünk. 10252

BEJARÓNŐNEK ajánlkozik főzősben jártas nő. Cím: Arad, Calea Saguna 157. 15180

VIZSGAZOTT mozgáspézt, aki tükrőlámpához is ért, azonnali belépésre keresek. Apollo mozgó Radna. 4248

Lakás.

LAKASOKAT, üzleteket, házakat, háztelkeket, földeket állandóan kövevett „Italia” ügyvétség Arad, Str. Alexandri 1. 4239

KÉTSZOBÁS lakás, fürdőszobával keresetetik. Közvetlen ajánlatok „Szeptember” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek. 4240

Vétel és eladás.

PING-PONG játék 270 lejért versenylabdával megrendelhető Sándor Hírlapirodában. Vidékre utánvéttel. 1004

Mintavásár látogatók figyeimébe
OSZLOPOS antik óra, Biedermayer varróasztal 17.500 lej, itten készített ebédő perzsaszőnyeg 3500 lej, tizenkettő személyes étető szervise, rézgyűjtemény, székény, szeszeston torító, Singer Central Bobin gép, leányzóba, uriszoba, régi és modern szalonok, vízin, különböző butordarabok, vakdi perzsaszőnyeg, itten készített összekötő és futó perzsaszőnyeg, fagyalt poharak, fotelok, kézimunkák, festmények, plüsh asztalterítő stb. igen jutányosan eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-uca) I. e., jobb. 1000

GABONA-ESAK 22 db., 1850 hengerűrt, 40 kg-os, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4236

EZÖSTÖT, antik butort magas árban veszek, két új angol fotel 6000 lejért eladó. Biedermayer garnitúra restaurálva 18.000 lej. Safon Artistique Arad. 2601

A MINTAVASAR ALKALMAVAL előnyösen értékesíthető eladni szándékolt butorait, szőnyeget, háziartási cikkeit, antik tárgyait stb., ha eljuttatja sürgősen Arad, Str. Consistorului 12. (vált Batthyány-ucca, I. em., jobb. old.) alá. 1000

FAZKAS és kályhás mester urak részére ajánlom igen finom fehér caolin földemet waggon vagy mázsa szerint szállítva. Mintaküldeményt díjmentesen szálít Reich József Lapsul-Ungureso, Solnoc Doboca. 4229

VIZSLA 8 hónapos, olosón eladó, szárazon, vízen aporatózik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4228

GYERMEKAGY-MATRAC 14 méter hosszú és 75 cm. széles, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4235

EGY SZÉP fehér leányzóba és egy különálló szobakörny. olcsón eladó. Arad, Str. Teodor Clntea (Nitenberg Erad-u.) 19. szám. 4257

KITÜNŐ karban lévő szabadonfutó kéreppár eladó. „Uranul” Arad, főpostával szemben. 10099

KIALLITASI csarnokok díszítésére legkülönbözőbb ciroppapírok kaphatók Krausz Paulinnál Arad, színház-épület. 4242

MACULATURA PAPIR 5 kg-os csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóiban. 500

Üzletek.

KÉT SZÉP üzlethelyiség raktárral azonnal kiadó. Ortutay-palota Arad, Str. Eminescu 30. 4170

Különféle.

GÁRAGE, vagy annak megfelelő helyiség, esetleg üres telek a belvárosban keresetetik. Kramer Sándor és Társa Arad Blv. Regina Maria 7/17. 4241

KÉZI FEDEZETRE 20000 lej magánkölcset keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 4242

Oltönyöket ... 1650
Raglánokat ... 2000
Gummikabátokat... 960
lejes árakban árusít:
SZANTO & KOMLOS,
Arad, színház-épület.
Kérjük szövetkirakataink megtekintését!

1-4 szobás

Lakások fürdőszobával, esetleg butorral együtt eladó, illetve átadhatók. Bővebbet „FORTUNA” irodában Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 31. 1027

Kisebbszerű

Waggon csinos polgári magánház a Calea Saguna (Varjassy Lajos-uccában) átvehető 3 szoba, előszobás lakással, külön házmesteri lakással, kis virágos udvarral, 290.000 lejért eladó. Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.

Az aradi Központi étterem a legkényesebb igényeknek megfelelően, átrendezve f. hó 30-án, csütörtökön este megnyílik.

Figyelmes elsőrendű kiszolgálás! Minta konyha! Dreher Haggemacher sörök, hegy-aljai és órmelléki borok!

Havi előfizetés (Abonoma.)
Első: Vacso: 20.—
II. Lej 40.— Lej 25.—
III. 30.— 20.—
Elsőrendű igényzene.

Üzlethelyiséget lakással keresők figyelmébe!

A vasuti állomás közelében, legforgalmasabb útvonalon, üzlethelyiség 2 szobás lakással, lelépés nélkül kiadó.

Háasz-irodája Arad, Strada Eminescu (v. Deák Ferenc-u.) 12. 18659

Üzletházat keresők figyelmébe!

Emeletes üzletház a piactér közelében, főútvonalon, 5 üzlethelyiséggel, iparvállalat céljára alkalmas nagy pinccel, 5 lakással, nagy bérjvedelemmel 1 millió 250 ezer lejért eladó. Kizárólagos megbízott

Háasz-irodája Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. 18659

Lágy ólom

megvétele keresetetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Feltűnő alkalmi házvétel!

Arad, Str. Eminescu (vált Deák Ferenc-ucca) közelében magánház, elfoglalható 4 szobás, fürdőszobás kényelmes lakással, zárt folyosóval 475 ezer lejért eladó. 340 ezer lejjel átvehető. Kizárólagos megbízott:

Háasz-irodája Arad, Strada Eminescu (vált Deák Ferenc-u.) 12. szám. Ahol ezenkívül tőkebefektetésre kiválóan alkalmas bér- és magánházak, elfoglalható 3-6 szobás lakásokkal, állandóan előjegyezve vannak.

Áruképviseletek
Gyűjtemények és Bányai részére
Schatteler ügyvédség
Lugos. Telefon: 16.

ARAD, Str. Consistorului (Batthyányi-u.)

közvetlen közelében, belváros legszebb részén három lakásos, magas földszintes urház, udvarban két 3 szobás, uccára, átvehető 4 uccai szoba, elő-, fürdő-, cselédszobás, nyitott verandás lakással, eszlingeni rollókkal, nagy virágos udvarral, külön majorságuudvar, nagy szilvael, 1 millió lejért eladó. **Megbízott: „URANUL” iroda Arad, a főpostával szemben.**

Már régi dolog,

... hogy ami valóban jó, mindig utánzókra talál. A már régen ismert „Valódi Franek”-kal, a legelőnyösebb kávépótlékkal sem történt másképen. A tény azonban, hogy ennek dacára egyetlen egy utánzat sem közelíti meg, bizonyítja legvilágosabban kiváló tulajdonságait.

Berliner Hausverwaltung

übernimmt, nach langjähriger Erfahrung in Miet-, Hypothek- und Haussteuerangelegenheiten,

Dr. Erwin Rawicz, BERLIN W. 50, Augsburgstr. 53. Tel. Steingatz 7107

Nähere Auskunft in der Administration des „Aradi Közlöny”

Berlini házak kezelését

elvállalja házbér-, ingatlan-, jelzálog-, kölcsön- és házádóügyekben sok évi tapasztalat alapján

Dr. Erwin Rawicz, BERLIN W. 50, Augsburgstr. 53. Tel. Steingatz 7107

Közeli felelősségével az „Aradi Közlöny” kiadóiban szolgát

A KÖZLÖNY-t nemcsak helyben, hanem országszerte olvassák, hirdetései ezért eredményesek. Próbálja meg!

Nyomtatott az Aradi Közlöny, 1925. június 29. Kiadó: Károlyi János. Aradi nyomdavezető: ...